

Utbildningsinspektion i Sandsbro skola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Sandsbro skola och besökt skolan den 18 och 19 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Sandsbro skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sandsbro skola intervjuades rektorn, barnskötare, fritidspedagoger, förskollärare, lärare, barn, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen och i alla årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Sandsbro skola	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	149
Förskoleklass	46
Grundskola	273

Sandsbro skola ligger mitt i Sandsbroområdet som är en del av Växjö's norra utkant. Bebyggelsen består främst av villor och på skolan går i stort sett enbart etniskt svenska elever. Upptagningsområdet är inne i ett expansivt skede med nybyggnation. Cirka en fjärdedel av eleverna åker skolskjuts till skolan från samhällen som ligger strax utanför Växjö.

Tidigare bestod skolan av flera olika byggnader och i och med att elevunderlaget utökades för några år sedan beslutades det att skolan skulle byggas om. Idén var att bygga lokaler med hög flexibilitet för att lätt kunna ställa om verksamheten vid exempelvis minskat elevunderlag. Vid inspektörernas besök hade skolans lokaler precis tagits i bruk igen och alla detaljer var ännu inte på plats. Ombyggnationen har dessutom medfört att skolan förändrat hela sin struktur kring arbetslag och klassindelningar. I den nya strukturen är personal och elever delade i tre arbetslag med var sina avdelningar i skolbyggnaden. I A-huset och C-huset återfinns förskoleklass, årskurs 1–6 och skolbarnsomsorg. I F-huset återfinns årskurs 1–5 och skolbarnsomsorg.

Sandsbro skola har en musikprofil. Sin skolgång fortsätter eleverna vid Norregårdsskolans årskurser 7–9.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Sandsbro skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att det i många delar bedrivs en bra pedagogisk verksamhet vid Sandsbro skola som leder till att eleverna i stort har en god målfyllelse. Arbetet i förskoleklasserna, musikprofilen och samverkan med omgivande samhälle är mycket bra. Inspektörerna bedömer att det finns goda personella och materiella resurser för att bedriva en god verksamhet. Särskilt bra är skolan på att få eleverna att välja tyska, spanska eller franska som språkval.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- På grund av omorganisationen finns stora behov av att skolan utformar nya strategier för hur de skall kunna ge stöd, ge föräldrainformation och rektorn bör tillsammans med personalen diskutera skolans arbetssätt och arbetsformer och hur dessa skall utvecklas i förhållande till de nationella målen.
- Skolan har ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än matematik, svenska och engelska vilket de bör fortsätta med att utveckla.

Skolan bör vidare utveckla sitt uppföljningsarbete så att fokus hamnar på elevernas måluppfyllelse i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål. Fritidshemmens verksamhet bör också utvärderas och följas upp.

- Skolan bör också uppmärksamma att antalet konflikter ökat elever emellan och utifrån det diskutera hur arbetet med att förmedla läroplanens värdegrund skall gå till och vilka förändringar som behöver genomföras på grund av skolans nya arbetssätt.
- Skolan bör utveckla elevernas möjlighet att ha inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer i förhållande till deras ålder och mognad.
- Skolan bör sträva mot att kunna erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elevens val ges inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19, 20 §§ grundskoleförordningen).
- Eleverna ges inte tillfälle att behandla frågor av gemensamt intresse (3 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Eleverna i årskurs 1 erbjuds inte utvecklingssamtal där de tillsammans med sina vårdnadshavare och läraren kan diskutera sin utveckling (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Skolan följer elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska genom olika test och diagnostiska prov. I övriga ämnen har skolan påbörjat ett arbete med att följa elevernas kunskapsutveckling i samband med att skolan har temaarbete. Intervjuade föräldrar uppger att de i samband med utvecklingssamtalen får en god bild av deras barns kunskapsutveckling i många olika ämnen, men det finns ingen gemensam bild av hur elevernas måluppfyllelse är i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Inspektörerna har därför inte kunnat bedöma en stor del av elevernas måluppfyllelse. Skolan bör utveckla former för uppföljning och utvärdering av elevernas lärande och utveckling.

Kunskapsresultaten mätt i nationella ämnesprov i svenska, matematik och engelska är goda.

Årskurs 5	Sandsbro skola		Växjö	
	2004	2005	2004	2005
Svenska	91 %	94 %	91 %	90 %
Matematik	94 %	91 %	89 %	86 %
Engelska	83 %	100 %	91 %	92 %

Elevernas kunskapsresultat mätt i nationella ämnesprov i svenska, matematik och engelska ligger i nivå med genomsnittet i Växjö. Skolans resultat varierar i engelska där en stor förbättring ägt rum från år 2004 till år 2005. Skolan har dock inte analyserat vad skillnaden består i. Inspektörerna bedömer att skolans måluppfyllelse som de framstår av nationella ämnesprov är god, men att skolan bör analysera skillnader i resultat och diskutera hur måluppfyllelsen kan bli bättre för de elever som inte når målen.

I och med omorganisationen har elevantalet i skolans klasser minskat. Eleverna i årskurs 4 och 5 har tillfrågats om hur de upplevt förändringen och de flesta är positiva. Vid besök i klasserna kunde inspektörerna konstatera att majoriteten av eleverna arbetade flitigt med sina uppgifter och att stämningen i de flesta klassrum var harmonisk och lugn. Av intervjuer med personal har det framkommit att det emellanåt kan vara stökigt i korridorer när elever springer mellan sina klassrum. Inspektörerna bedömer att många elever tar ansvar för sin utbildning.

Av skolans egna mätningar framgår det att en övervägande majoritet av skolans elever trivs och känner sig trygga. Alla intervjuade är överens om att det inte förekommer någon mobbning på skolan. Rektorn poängterar att en del barn upplever sig som mobbade om de inte får igenom sin vilja i alla lägen. Rektorn menar vidare att antalet konflikter barnen emellan ökat, vilket bekräftas vid intervjuer med de yngsta eleverna. De framhåller att det främst är under lunchrasten som konflikter uppstår. Inspektörerna bedömer att eleverna i stort gestaltar de normer och värden som läroplanen beskriver, men att det finns anledning för skolan att ta signaler om ett ökat antal konflikter på stort allvar. Se vidare avsnitt 2.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att eleverna i stort har en god måluppfyllelse både avseende kunskaper mätt i nationella ämnesprov och avseende läroplanens normer och värden. Skolan har dock ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än matematik, svenska och engelska vilket man bör fortsätta med att utveckla. Skolan bör också uppmärksamma det ökade antalet konflikter som sker elever emellan.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Innehåll, organisering och arbetssätt i verksamheten

Den omorganisation som genomförts på skolan har medfört att vissa delar av verksamheten vid besökstillfället inte fungerade fullt ut. Enligt personal och

rektorn har dessa delar fungerat bra tidigare, men ännu inte anpassats till den nya organisationen.

Skolan har tidigare varit modellskola för sitt arbete med stödkompisar och har haft arbete med normer och värden som sin profil. Vid inspektionstillfället kunde inspektörerna observera att personalen arbetade aktivt för att utreda konflikter och att förebyggande insatser genomfördes i vissa klasser. Det är dock upp till varje enskild mentor att utforma värdegrundsarbetet i sin grupp. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling är bra och välkänt, men skulle tydligare kunna visa på perspektivet att också vuxna kan kränka elever. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på att det finns en risk att vissa elever ses som problembärare av både pedagoger och elever, exempelvis att utagerande elever ses som oföränderliga. Av besöket framkom också att rastvakterna inte alltid är observanta på det som händer under rasten och att elever ibland upplever att personalen bagatelliserar för dem allvarliga incidenter. Inspektörerna bedömer att det i den nya organisationen med arbetslag finns anledning för skolan att återigen samlas kring hur arbetet med att förmedla läroplanens värdegrund skall gå till i framtiden och vilka förändringar som behöver genomföras på grund av skolans nya arbetssätt.

Av grundskoleförordningen framgår att det i varje klass eller undervisningsgrupp skall ges tillfälle för eleverna att tillsammans med läraren behandla frågor som är av gemensamt intresse för eleverna. Den närmare utformningen skall anges i den lokala arbetsplanen. Sandsbro skola har tidigare arbetat med elevdemokratiprojekt och av kvalitetsredovisningen framgår hur man tänkt arbeta i klassråd och skolsamråd. Vid besöket genomfördes dock inte klassråd i alla klasser och skolsamrådet hade inte kommit igång. Inspektörerna bedömer att skolan måste besluta hur eleverna skall ges tillfälle att i varje klass behandla för dem viktiga frågor.

Skolan har tidigare haft ett bra system för att kartlägga och åtgärda elevers behov av särskilt stöd. Skolan har mycket bra åtgärdsprogram som utgår från elevers starka sidor och har tydliga åtgärder kopplade till de problem som beskrivs. Elevvårdsteamet hade dock vid besökstillfället inte hittat sina nya former och det rådde olika uppfattningar kring hur stöd skall ges elever i och med den nya organisationen med mindre undervisningsgrupper och hur speciallärare och symbolpedagog skall användas. Inspektörerna bedömer att skolan bör diskutera hur arbetet med elever i behov av särskilt stöd skall utformas och hur resurserna skall användas.

Tidigare skickade alla klasser ut så kallade veckobrev till föräldrarna. Detta sker inte längre vilket medfört att informationen till föräldrarna har försämrats.

Trots den stora omorganisationen skolan genomfört fungerar skolan ändå väl. Det bedrivs till exempel ett mycket bra pedagogiskt arbete i förskoleklassen som bygger på lek och stimulerar barnens språkutveckling. Skolan har också en god samverkan med det omgivande samhället, vilket bland annat tar sig uttryck i ett samarbete med olika föreningar kring skolans musikprofil. Vidare innebär skolans satsning på musik att många elever når vissa mål för årskurs 9 redan i

årskurs 6. Detta arbete fortsätter inte när eleverna går över till Norregårdsskolan.

Rektorn är överens med sin personal om att omorganisationen slukat all hennes tid och att praktiska frågor tagit överhanden över de pedagogiska innehållsfrågorna. En del personal har medverkat mycket i utformningen av skolans nya organisation, medan annan personal känner sig utanför trots att rektorn har betonat vikten av att all personal har möjlighet till delaktighet. Samtliga intervjuade är eniga om att det nu är dags att lägga kraften på att utveckla det pedagogiska innehållet i verksamheten. Enligt läroplanen ansvarar rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Inspektörerna bedömer därför att rektorn tillsammans med personalen behöver diskutera skolans arbetssätt och arbetsformer och hur dessa skall utvecklas i förhållande till de nationella målen.

Arbetsmiljö och delaktighet

Elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer är ett område som bör utvecklas. I dag handlar det mest om att eleverna kan påverka i vilken ordning de vill genomföra vissa uppgifter. Det finns inte heller på skolan någon gemensam bild av hur elevernas inflytande skall öka i förhållande till stigande ålder och mognad.

Vidare bör det hälsofrämjande arbetet utvecklas så att det innefattar samtliga elever och så att skolan erbjuder dem daglig fysisk aktivitet.

Utvärdering av lärandet

Av grundskoleförordningen framgår att läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin skall samtala i ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. I Sandsbro skola närvarar inte de yngsta eleverna varje termin vid utvecklingssamtalen. Inspektörerna bedömer att skolan skall erbjuda utvecklingssamtal minst en gång varje termin för samtliga elever där de tillsammans med sina vårdnadshavare och läraren kan diskutera sin utveckling.

Det finns en god tradition på skolan att utvärdera verksamheten och utifrån detta dra slutsatser om åtgärder för utveckling. Utvärderingarna har dock mer haft karaktär av att kontrollera att verksamheten bedrivits enligt planerna och bör riktas mot att i högre grad handla om elevernas utveckling och lärande i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål. Fritidshemmens verksamhet har inte funnits med i skolans utvecklings- och utvärderingsarbete.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det i många delar bedrivs en bra pedagogisk verksamhet på Sandsbro skola. Arbetet i förskoleklasserna, musikprofilen och samverkan med omgivande samhälle är mycket bra. Däremot bör skolan utveckla elevernas möjlighet att ha inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer i förhållande till deras ålder och mognad. Skolan måste vidare besluta hur eleverna skall ges tillfälle att i varje klass behandla för dem viktiga frågor.

Skolan bör också utveckla sitt hälsofrämjande arbete så att alla elever erbjuds daglig fysisk aktivitet.

På grund av omorganisationen finns stora behov av att skolan utformar nya strategier för hur de skall arbeta med normer och värden, kunna ge stöd, ge föräldrainformation och rektorn bör tillsammans med personalen diskutera skolans arbetssätt och arbetsformer och hur dessa skall utvecklas i förhållande till de nationella målen.

Skolan skall minst en gång varje termin erbjuda utvecklingssamtal för samtliga elever där de tillsammans med sina vårdnadshavare och läraren kan diskutera sin utveckling. Skolan bör vidare utveckla sitt uppföljningsarbete så att fokus hamnar på elevernas måluppfyllelse i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål. Fritidshemmens verksamhet bör också utvärderas och följas upp.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

Undervisningen i elevens val syftar enligt grundskoleförordningen till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Styrelsen skall erbjuda ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Vid Sandsbro skola har man valt en modell där elevens val ligger inom klassens ram. Respektive klasslärare ansvarar för att elever får arbeta med de områden som de önskar vilket innebär att det kan valmöjligheterna för eleverna variera. Till viss del väljer lärarna ut områden där de anser att eleverna behöver stärka sina kunskaper, vilket innebär att det inte blir något val för eleven. Inspektörerna bedömer att skolan kan utveckla elevens val så att eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen att välja mellan.

Eleverna erbjuds språkval i form av tyska, franska, spanska, engelska och svenska. 100 procent av skolans elever väljer tyska, franska eller spanska som språkval. Detta kan jämföras med övriga kommunen där 72 procent av eleverna gör det och i riket där 64 procent av eleverna gör det.

En anledning till omorganisationen var att byta från klassläraresystem till arbetslag med olika kompetenser. Detta har inneburit att skolans personal har utbildning för den verksamhet de bedriver och all personal är behörig, förutom slöjd-lärarna. Pedagogerna används utifrån sin kompetens och sitt intresse. Fritidspedagogerna används inom klasserna utifrån sina kompetenser. Dock har de inte samma förutsättningar att finna tid för planering som lärarna har. Inspektörerna bedömer att skolan bör diskutera samverkansformer så att samtliga samverkande yrkeskategorier har möjlighet till att planera verksamheten.

Som tidigare nämnts har skolan nyligen genomgått en renovering och tillbyggnad. Inspektörerna bedömer att lokalerna är ändamålsenliga även om de vid besökstillfället ännu inte var helt iordningsställda. Det finns gott om olika sorters utrymmen och specialsalar och lokalerna stimulerar till lek och kreativitet.

Inspektörerna bedömer att det finns en god variation i läromedel och möjlighet att tillgodose elever i behov av särskilt stöd.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att det finns personella och materiella resurser för att bedriva en god verksamhet. Skolans förändring från klasslärarsystem till arbetslag med olika kompetenser innebär att personalen har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolans elever erbjuds val i den omfattning som författningarna kräver och särskilt bra är skolan på att få eleverna att välja tyska, spanska eller franska som språkval. Elevens val måste däremot ges i enlighet med författningarna.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Helena Olivestam Torold

Arne Huseby